

Mottó: „Nem az ősöket kell követni, hanem azt, amit az ősök követtek.”
(Kassai Lajos)

Jelölés
*a szellemi kulturális örökség megőrzését szolgáló programok és tevékenységek
nemzeti nyilvántartására*

Kassai-féle lovasíjász módszer

2012.

Jelölés

a szellemi kulturális örökség megőrzését szolgáló programok és tevékenységek nemzeti nyilvántartására

A. A jelölést benyújtó neve: Kassai Lovasíjász Egyesület
(hivatalos neve: Kassai Lovasíjász Iskola Kassai Kánság)

B. A szellemi kulturális örökség megőrzését szolgáló tevékenység megnevezése:
Kassai-féle lovasíjász módszer

C. A program/tevékenység kiterjedési köre:
helyi; nemzeti; regionális; nemzetközi

D. A program/tevékenység jelenlegi státusza
befejezett; folyamatban

E. Az érintett közösségek, csoportok, egyének megnevezése (max. 100 szó):

Érintett közösségek: a „Kassai Lovasíjász Iskola“ szervezeti rendszerébe tartozó kánságok és törzsek, valamint a nemzetközi tagozat képviselői és tagjai. Összesen 269 fő.

Magyarország: Kassai kánság; Horváth kánság; Endzsel törzs; Brázik törzs; Bodnár törzs; Szmrecsányi törzs; Nagy törzs. **Szlovákia:** Bíró kánság; Varga törzs; Vermes törzs; Sereghy törzs. **Ausztria:** Fischnaller törzs. **USA:** Delle törzs. **Kanada:** Borsos törzs.

A Kassai kánság nemzetközi tagozata:

Bulgária: Mustakerski Vladimir Panov. **Csehország:** Dr. Zámola Ferenc. **Kína:** Guo Lei. **Norvégia:** Arnt-Jonny Alme, Vegard Mikalsen. **Románia:** Pászka Lehel, Török Albert, Denis Stefan.

F. Az előterjesztett program/tevékenység rövid leírása (max. 200 szó)

A „Kassai-féle lovasíjász módszer” egy világszerte elterjedt hagyományörző, sport és szabadidős tevékenység kidolgozott rendszere. Kassai Lajos a IX-X. századi magyar harcművészetre alapozva két évtizedes kísérletezés és edzés eredményeként fejlesztette ki a lovasíjászat modernkori szabályrendszerét és edzőmódszerét, amelyben fontos elem volt a történelmi hagyományok kutatása, feltárása, és átültetése a mai körülmények közé.

A módszer lényege az ember és a ló egységes képzési rendjében, az edzések szigorú rendszerében, a vizsgák és versenyek szabályzat szerinti lebonyolításában fogalmazható meg. Fontos eleme a közösségépítés, amely táborok, nyílt napok, versenyek, bemutatók, élő történelemórák, nemzetközi edzőtáborok tartásában és Magyarország nemzetközi képviseletében nyilvánul meg. A lovasíjásznak tudnia kell meghatározott távolságon belül vágtató lóról előre, oldalra és hátra minél több és pontosabb lövést leadni. A lovassportok között egyedülállóan a lovak és a versenyzők utaztatása nélkül, eltérő időben és helyen versenyezhetnek bárhol a világon. A magas színvonalú képzést komoly elméleti és gyakorlati tudással rendelkező tanárok biztosítják. Kassai Lajos napjainkban 16 országban tanít. A technikai tudás és a tapasztalat átadása mellett jelentős hangsúlyt helyez a hagyományok ápolására, a természet és az ember közötti egyensúly fenntartására, az emberi tudat, lélek és szemlélet formálására. A módszer terjesztésében a világszervezet több mint kétszáz tagja egyesületekbe (kánságokba, törzsekbe) szerveződve vesz részt. Életük középpontja a lovasíjászat. A lovaglással szorosan kapcsolódnak a természethez, az íjászattal önismeretüket fejlesztik.

A Kassai-féle lovasíjász módszer olyan tudást, tapasztalatot és életmódot örökít át a 21. század emberére, amely alkalmas arra, hogy a modern korban természetközeli élményt nyújtson, és belső egyensúlyt teremtsen.

Jelölés

1. A jelölésre javasolt program/tevékenység azonosítása

1.a. A program vagy tevékenység neve (max. 200 karakter)

Kassai-féle lovasíjász módszer

1.b. Az érintett közösségek, csoportok azonosítása és helymeghatározása

Érintett közösségek: „Kassai Lovasíjász Iskola” szervezeti rendszerébe tartozó kánságok és törzsek elnevezéssel megjelölt szervezetek, valamint a nemzetközi tagozat képviselői és tagjai, összesen 269 fő. (A kezdő, még nem tagokkal együtt 290 fő.)

Elérhetőségük részletesen a 8.1. mellékletben és a honlapon található:

<http://www.lovasijaszat.hu/vilagszovetseg/index.php?module=staticpage&id=94&lang=1>

A módszer alapján működő lovasíjász közösség Világszövetség keretében működik, amely önálló jogi személyiségű civil szervezetek önkéntes tömörülése. (A fogalomrendszert és a működési alapelveket a 8.2. melléklet tartalmazza.)

Tag lehet bárki, aki elfogadja a szabályokat és megfelel a felvételi követelményeknek, továbbá három másik tag írásban ajánlja felvételét. *Lófő* a saját lóval rendelkező tag megnevezése. A tanítványok – tudásuknak, vizsgáiknak megfelelő színű – kaftánt viselnek, edző ruhájuk fehér formapóló, fekete nadrág. A Kassai kánság külön nemzetközi tagozattal rendelkezik az új országok belépői számára.

Az új tagság feltételeit a törzsfő vagy a kán határozza meg (lásd még 8.8. melléklet).

A vezetők a feltételek teljesítésével választódnak ki, és alapos ellenőrzés után a már működő vezetők is megszavazzák őket. Vezető-jelölt státusú, aki a vezetővé válásához szükséges feltételeket teljesítette, de még a többiek nem szavazták meg.

Szervezeti alapegységek a törzsek és a kánságok, melyeknek élén a *törzsfő*, illetve a *kán* áll.

A *törzsfő* legalább kilenc, kaftánnal és formapólóval rendelkező tanítványt nevel, és megfelel a Kassai-völgyben teljesített vezetői próbának (10 km futás, 2 óra ügetés szőren, 500 célzott lövés leadása, ennek sikeres végrehajtása után teljesítenie kell a kezdő I–II–III-as és a tanuló I–II–III-as vizsgákat). Elméleti vizsgát is kell tennie, és ellenőrzik, hogy a saját otthoni pályája megfelel-e az előírásoknak. Megfelelés esetén a vezetőség dönt a törzsfői címről.

A *kán* olyan törzsfő lehet, aki három alkalmas lóval, saját lovasíjász pályával és akkora területtel rendelkezik, amelyen versenyeket, nyílt napokat, bemutatókat tud tartani, és megfelelő feltételeket teremt az oktatáshoz. Munkája során eljutott már a vizsgáztatói jogig, rendelkezik I-es haladófokkal, valamint minimum kilenc tanítvánnyal. Ismételt vizsgát kell tennie a kezdő I–II–III-as fokozatokból, valamint elméleti vizsgát a Kassai Lovasíjász Iskola szervezeti, működési alapelveiből, verseny- és vizsgarendszeréből. A vezetőség ellenőrzés után többségi szavazattal dönt a káni cím odaítéléséről.

Országfő lehet az a kán, akit a vezetőség demokratikusan megválaszt. Addig töltheti be, amíg másikat nem választanak a helyébe.

A *kagán* olyan országfő, akit a Világszövetség országfőkből álló vezetősége többségi szavazatok alapján megválaszt. Addig marad, amíg újat nem választanak a helyére.

A *vezetőtestület* hivatott ellenőrizni, hogy minden a szabályok szerint történik-e. Az előírások megsértőit súlyos esetben kizárják a Világszövetségből.

A közösség tagjai:

Magyarország:

Kassai kánság: Kassai Lajos, Kaposmérő

Horváth kánság: Horváth György, Kisújszállás

Endzsel törzs: Endzsel Zsolt, Sósút

Brázik törzs: Brázik Csaba, Szomód

Bodnár törzs: Bodnár István, Debrecen

Szmrecsányi törzs: Szmrecsányi Márton, Barnag

Nagy törzs: Nagy Bálint, Székesfehérvár

Szlovákia:

Bíró kánság: Bíró Gábor, Vel'ké Dvorníky (Nagyudvarnok)

Varga törzs: Varga Sándor, Komárno (Komárom)

Vermes törzs: Vermes István, Kolárovo (Gúta)

Sereghy törzs: Sereghy Zoltán, Komárno (Komárom)

Ausztria:

Fischnaller törzs: Johannes Fischnaller, Niederkreuzstetten

USA:

Delle törzs: Todd Delle, Bigfork, Montana

Kanada:

Borsos törzs: Borsos Róbert, Pemberton, Mount Currie BC

A Kassai kánsághoz tartozó nemzetközi tagozat tagjai:

Kína: Guo Lei

Bulgária: Mustakerski Vladimir Panov

Csehország: Dr. Zámola Ferenc

Románia: Pászka Lehel, Török Albert, Denis Stefan

Norvégia: Arnt-Jonny Alme, Vegard Mikalsen

A nemzetközi tagozat felsorolt tagjai még nem teljes jogú vezetői a szervezetnek, de már képviselik az adott országban a Kassai-féle lovasíjász módszert.

1.c. A program vagy tevékenység földrajzi elhelyezkedése és hatóköre

A program központja a Kassai-völgyben található, amely a módszer kidolgozójának, Kassai Lajosnak a lakóhelye Kaposmérő (Somogy megye, Kaposvártól 10 km-re) külterületén.

Magyarországon és külföldön egyaránt működnek Kassai-módszerrel dolgozó csoportok (lásd E. pont), amelyek önálló civil egyesületek. A vezetők Kassai Lajos tanítványai, akik az ő példája nyomán hozták létre közösségeiket, oktató bázisaikat (szabad állattartás, bemutató- és versenypályák, stb.).

A lovasíjászat Kassai-féle módszere (röviden: Kassai-módszer) nemzetközi elterjedtségű. A módszer alkalmazói és terjesztői világszövetségbe tömörült szervezeti egységek, régi magyar elnevezéssel: kánságok és törzsek (lásd 8.1. mellékletben), amelyek a saját székhelyeiken, a lovasiskola demokratikusan elfogadott szabályzatainak megfelelően a Kassai Lajos által kialakított pályán (pályarajz a 8.3. mellékletben), a Versenyszabályzatban foglaltak betartásával (lásd 8.5. melléklet), saját lovaikkal, felszereléseikkel rendezhetnek versenyt, végezhetnek vizsgáztatást (lásd 8.6. melléklet), tarthatnak nyílt napokat és bemutatókat. Nem szükséges utazniuk, lovakat szállítaniuk, mégis részesei lehetnek a teljes közösségre kiterjedően meghirdetett versenyeknek, összevetéseknek.

Versenyek tartására és vizsgáztatásra jogosult helyszínek (települések):

Magyarországon: Kaposmérő; Kisújszállás; Sósút; Szomód; Debrecen; Barnag; Székesfehérvár

Szlovákiában: Vel'ké Dvorníky (Nagyudvarnok); Komárno (Komárom); Kolárovo (Gúta)

Ausztriában: Niederkreuzstetten

USA-ban: Bigfork, Montana

Kanadában: Pemberton, Mount Currie BC

1.d. A program vagy tevékenység kapcsolódása a szellemi kulturális örökség területeihez

- a) szóbeli hagyományok és kifejezési formák, beleértve a nyelvet is, mint a szellemi kulturális örökség hordozóját
- b) előadóművészetek /A lovasíjász bemutatók az előadóművészet egy sajátos ágát jelentik./
- c) társadalmi szokások, rítusok és ünnepi események
- d) a természetre és a világegyetemre vonatkozó ismeretek és gyakorlatok /A lovasíjászat Kassai-féle módszere komplex, holisztikus szemléletű, ötvözi a test-lélek-szellem együttes működését. A ló tartása, felkészítése is összetett ismereteket igényel a természetről./
- e.) hagyományos kézművesség

2. A program vagy tevékenység ismertetése

A Kassai-féle lovasíjász módszer elemei

Fogalmak, szervezeti és működési rendszer; Kassai Lovasíjász Iskola; Lovasíjász Világszövetség; Felvételi rendszer; Edzéseken, táborokban folyó képzés; Vizsgák; Versenyek; Bemutatók; Nyílt napok; Élő történelem órák; Lovasíjász Világtalálkozók; Éves vezetői találkozó és értékelés; Közösségi önkéntes munka.

2.a. Háttér információk, célok (max. 500 szó)

A Kassai-módszer rövid története

A Kassai-módszer kialakítása könyvtári, múzeumi kutatáson, régészeti, történeti adatok felhasználásán és nagyon sok személyes próbálkozáson alapul. Kiinduló pontja a IX-X. századi magyar és európai történelem.

„A sagittis Hungarorum libera nos, Domine!” („A magyarok nyilaitól ments meg Uram minket!”) imádkozta Európa. Őseink Bizánctól Brémáig folytattak hadjáratokat. Bulcsú 954-ben az akkori világ legjobb haderejével nyolc hónap alatt ötezer kilométert megtéve felmorzsolta minden ellenséges alakulatot. Bölcs Leó, Bíborban született Konstantin és a krónikások egybehangzó véleménye szerint a magyarok harci szellemben, fegyelemben és lóról való nyilazásban felülmúlhatatlanok. Hogy milyen eszmények és célok vezérelték őket, ma már nem tudjuk, de sokat tudtak a világról és önmagukról, és amit tettek, annak a mesterei voltak.

A módszer kialakulása során először a töredékek, maradványok alapján – a forma megőrzésével, de korszerű anyagokból - megtörtént az ősmagyarok íjának újjáalkotása, majd a korszerűsített kisüzemi gyártás megszervezése. Az így létrejött fegyverrel kezdődhetett a gyakorlás. Folyamatos munkával épült Kaposmérő határában a Kassai-völgy, ahol a lovakat és más állatokat szabad körülmények között gondozzák. Itt létesült a versenypálya, ahol ma is edzéseket, vizsgákat, nyílt napokat, versenyeket, táborokat és világtalálkozókat tartanak.

Tíz év gyakorlással tökéletesedett a Kassai-pálya, alakult ki a szabályrendszer. Eleinte a bemutatók, ünnepekhez kötött szereplések szereztek egyre több hívet a lovasíjászatnak. Kassai-módszer szerinti versenyt először 1994-ben rendeztek.

Fokozatosan a világ minden részében elismertté vált a Kassai-módszer, és megnőtt az igény az „íjlesztő népek” történelméből megismert íjak, nyilak és kiegészítő felszerelések iránt. Napjainkban az egyszerűbb íjtól a berakással díszített kézműves remekig minden kapható, megrendelhető. A közös munka gyümölcseként kialakult egy összetartó közösség, amely mára világszövetséggé formálódott.

Eszmei alapok, célok

A Kassai Lovasíjász Iskola célja az elfeledett harci művészet szellemiségének újjáélesztése. A képzés során a lovasíjásznak el kell érnie azt a szintet, melynek eredményeként vágató ló hátáról, a ló sebességétől függetlenül, gyors és pontos lövéseket képes leadni előre, oldalra, hátrafelé, 180 fokos szöveget bezárva.

A Kassai-féle lovasíjász módszer alkalmazásának célja, hogy testileg és szellemileg minél képzetesebb, a hagyományokon alapuló értékrend szerint élő emberek alkossák a lovasíjászok közösségét.

A lovasíjászat - mint tevékenység - célja, hogy gyakorlása útján a test, a szellem és a lélek magasabb szintű harmóniája jöjjön létre. Az íjászat egy lehetséges út belső világunk jobb megismerésére. Minden lövéssel egy kicsit közelebb kerülünk önmagunkhoz. A lóval való együttlét a külvilággal való kapcsolatunkat erősíti. A lovasíjászat ennek a két útnak a találkozási pontja, hiszen a tökéletes lövés csak akkor hajtható végre, ha létrejön a harmónia a lóval és az íjjal. Nem elég a fizikai sík kiváló működtetése, hanem a testi–lelki–szellemi összhang folyamatos megléte szükséges a cél eléréséhez.

A Kassai-féle lovasíjász-módszer egységes, komplex, holisztikus rendszer, amely a természet és az ember, a külső és a belső világ legteljesebb harmóniájára épül. Ezért mondhatjuk, hogy a lovasíjászat nem egyszerűen csak harcművészet, sport vagy hagyományörzés, hanem olyan életmód, melynek eredménye a művelt, magára és környezetére igényes emberré formálódás. Kassai Lajos módszere bizonyítottan alkalmas a lovasíjászat – mint örökségelem – megőrzésére.

2.b. A módszer és a megőrzésre irányuló intézkedések (max. 500 szó)

A módszer és alkalmazásának lényege

A módszeren alapuló lovasíjászat részletesen kidolgozott program szerint a Kassai Lovasíjász Iskolában sajátítható el. A tanuló lovasíjász pályafutását képességei fejlesztésével kezdi: ritmus-, egyensúly- és térérzék. Erre az oktató mesterek különböző gyakorlatokat fejlesztettek ki a népi táncától a gerendán történő egyensúlyozásig. A nem kis igénybevételt jelentő sikeres felvételi után (lásd 8.4. melléklet) párhuzamosan indul a lovas- és az íjász-oktatás. Az előrehaladás értelemszerűen teljesen egyéni. Amikor a tanítvány már mindkettőt ösztönszerűen képes végrehajtani, akkor kerül sor a két egymástól nagyon eltérő képességeket igénylő tevékenység ötvözésére.

Egy 99 méteres pálya közepén a pálya síkjától 9 méterre elhelyezett álló célt (ami elfordulásával követi a lovast) folyamatosan tűz alatt kell tartani (lásd 8.3. melléklet). A vágta során a lovasíjász előre, oldalra és hátrafelé adja le a lövéseket, gyakorolva a lovasíjászat alapjait.

Az örökségelem (lovasíjászat) megőrzésére és a módszer alkalmazására tett intézkedések

A lovasíjászat (mint örökségelem) megőrzése és egységes továbbvitele érdekében alakult meg a Kassai Lovasíjász Iskola, amelyhez bárki csatlakozhat, aki a feltételeknek megfelel és elfogadja a szabályokat. Jogilag sportegyesület, valójában több ennél. Az iskola hivatalos nyelve a magyar, de a kommunikáció angolul is folyhat.

Kialakult a lovasíjászok egységes megjelenése, viselkedési módja (a tudásnak megfelelő színű kaftán, felkészített ló, felszerelés, a felszerelések hordmódja, a lószállítás szabályai, stb.).

Kidolgozták a lovasíjászok közösségéhez tartozás formai elemeit, melyek segítik a közösségi tudat kialakulását és erősítését.

A közösségi programok (táborok, versenyek, találkozók) szervezése évről évre tervszerűen folyik. Rendszeres a kapcsolattartás, találkozás a Világszövetség tagjaival, ami segíti az állandó ellenőrzöttséget, elérve ezzel a módszer magas minőségének biztosítását. A módszer alkalmazása a tanítványok által kialakított műhelyekben folyik.

Az íjászat alapját képező felszerelések (elsősorban az íjak) tökéletesítése, fejlesztése folyamatosan történik.

Az információáramlást és a népszerűsítést önálló honlap segíti, mely jól kezelt, naprakész és érdekes azok számára is, akik csak kíváncsiságból látogatják meg. Ez jelentős mértékben hozzájárul a lovasíjászat iránti érdeklődés fokozódásához.

A módszer széleskörű alkalmazásának biztosítója a Testnevelési Egyetemen 2011-től bevezetett lovasíjász képzés Kassai Lajos tanterve és oktatói tevékenysége alapján.

A lovak felkészítése és használata

A lovasíjászat egyik sarokpontja a megfelelően felkészített, alkalmassá nevelt ló. Ez a feladat speciális szakértelmet és nagy türelmet igényel. Fontos, hogy a ló legyen „emberbarát” és nyugodt természetű. Nincs külön fajta megkötés, de az iskolánál a Shagya arab és arab telivér (heréltek) váltak be leginkább, ezekből a Kassai kánságban 12 szürke ló segíti a munkát, igazi társaiként a lovasíjászoknak.

Mind a gyakorlás (edzés) során, mind a vizsgákon és a versenyeken lehetőség nyílik megfelelően felkészített saját lovak használatára is. Az iskola a képzés során rendelkezésre bocsátja a teljes infrastruktúráját és eszközeit, így akinek nincs lova, annak az iskola, illetve az adott kánság biztosítja az edzések, versenyek, vizsgák idejére.

Eddig semmilyen más lovas sportban nem alkalmazott korszakalkotó újítás, hogy a szigorú egységesített szabályoknak köszönhetően mindenki odahaza versenyezhet a saját pályáján a saját lovával. A lovas sportok gyenge pontja világszerte, hogy központi versenyeket tartanak, így aki eredményeket akar felmutatni, annak rengeteget kell utazni. A versenyeken való részvétel, a lovak szállítása sok időt, energiát és pénzt emészt fel. Jelenleg a Kassai-féle módszer az egyedüli, ami megoldotta ezt a problémát. A versenyek ellenőrzött pályákon, ellenőrzött körülmények között zajlanak, az eredményeket pedig az interneten továbbítják a kijelölt központba, majd megjelenítik a honlapon. Természetesen az időnkénti találkozás öröme és a közös versenyek izgalmát semmi sem pótolja.

A vizsgák rendje

A lovasíjász jelöltek a Vizsgaszabályzat (8.6. melléklet) szerint tehetnek különböző vizsgákat (Kezdő /íjász, lovas, íjász-lovas/; Tanuló I–III.; Haladó I–III.; Mester I–VI.).

A sikertelen vizsgák külön feltételek betartásával megismételhetők.

Az elért eredmények folyamatosan megjelennek a Világszervezet honlapján:

<http://www.lovasijaszat.hu/vilagszovetseg>

Edzések, edzőtáborok

A Kassai-völgy 15 hektáros területe a modernkori lovasíjászat világközpontja, az edzések edzőtáborok, nemzetközi találkozók, versenyek és éves vezetői értékelések színhelye. Táborok télen és nyáron is szerveződnek, ahol a résztvevők megtapasztalhatják, hogy vajon miért kell lovon vágatva íjjal a kézben feszegetni a képességeink határait? Milyen képességek szükségesek a lovasíjászathoz? A koncentráció – koncentrálttság, vagy netán az összpontosítás a fontosabb, és mi a különbség ezek között? Érdekes megérteni az ember belső

ritmusát, amely olyan, hogy a gyorsabbhoz alkalmazkodni adott esetben könnyebb lehet, mint a lassúbbhoz. Találkoznak az élet nagy kérdéseivel is, és az információtömeg helyett az érzelmek megélésére helyezik a hangsúlyt. Az érzéshez kell a gyakorlat, hogy a lovasíjász újra és újra megtalálja az érzést. A lövések során ő maga csupán híd a külső és belső energiák áramlásának tengerében.

Az edzés a teljes lovasíjász képzés legfontosabb része (lásd bővebben 8.8. melléklet). Alapfeltétele a pontosság, az önkéntesség és a fegyelmezettség. A gyakorlások során a völgy teljes infrastruktúrája rendelkezésre áll.

Miután a jelentkező alapvető ismereteket szerzett a Völgyön belüli életről, közlekedésről, infrastruktúráról, megismerkedik az alapvető munkafeladatokkal és szabályokkal, balesetvédelmi felkészítésben is részesült, képessé válik teljes mértékben bekapcsolódni az edzésekbe, végrehajtani önálló feladatokat. Az edzések fegyelmezett légkörben zajlanak, mert a lóval történő munka és a fegyverrel való bánás ezt megköveteli. Fontos szempontja a módszereknek, hogy az edzéseken nincs kötelező gyakorlat, minden résztvevő önként hajt végre minden feladatot. Ha úgy érzi, hogy a képességei nem teszik még lehetővé a kijelölt feladat elvégzését, illetve a gyakorlat végrehajtását, azt egyértelműen jeleznie kell, de amit vállalt, azt végre kell hajtania.

Versenyek

Az év hét hónapjában (áprilistól októberig) rendeznek versenyeket a kánóságok és a törzsek. Minden vezető általában évi két versenyt rendezhet, de igény szerint többre is kaphat engedélyt. Az eredményeket 72 óra múlva az interneten is bárki olvashatja.

<http://www.lovasijaszat.hu/vilagszovetseg/index.php?module=results&data=vilagkupa&lang=1>

A Kassai-módszer szerinti lovasíjász képzés elemeinek időrendi csomópontjai

1. Ismerkedés a gazdasággal és a Lovasíjász Iskolával a Kassai-völgyben.
2. Bekapcsolódás a képzésbe (edzéseken az alapok megismerése, gyakorlás).
3. A tagság megszerzése a felvételi követelmények teljesítésével és 3 tag ajánlásával, a lovas és az íjász képzés párhuzamos folytatása.
4. A teljes közösségi élet élése, részvétel a lovasíjász képzésekben (edzések, táborok).
5. Vizsgákra készülés egyéni ütemben, és részvétel a közösségi önkéntes munkában.
6. Versenyzés, a vizsgafokozatnak megfelelő szereplések (bemutatók, rendezvények stb.).
7. Vezetővé kiválasztódás, önálló munka (versenyek, vizsgák, bemutatók szervezése, képzés és vizsgáztatás).

A lovasíjászat népszerűsítési formái

Nyílt napokon a völgy 1988 óta fogadja a vendégeket és a Kassai íjjal rendelkezőket minden hónap első szombatján, egész évben, függetlenül az időjárástól. Ez a szolgáltatás fontos alapja a lovasíjász iskolának. A bemutató jellegű edzések 11.00 órakor kezdődnek a fedeles lovardában és kb. 13.00 órakor fejeződnek be. Az edzést Kassai Lajos vezeti, majd maga is bemutatót tart. A bemutatók célja, hogy az érdeklődők teljes keresztmetszetet láthassanak a Kassai iskola képzési rendszeréből. A bemutatót követően azoknak, akiknek kérdésük van a lovasíjászattal kapcsolatban, az iskola épületében lehetőségük nyílik megbeszélni a mesterrel. Kaposmérőn – előzetes bejelentkezés alapján - az üzemi bemutatóterem megtekintése az egyik program. Itt kézimunkával és a legmodernebb technológiák felhasználásával készült íjak, nyilak, lovasíjász nyergek, egyéb lovas- és íjászfelszerelések láthatók, de vásárolni lehet könyveket, felszereléseket, a magyarságot jelképező tárgyakat is.

A Kassai-völgyben – előzetes bejelentkezésre - külön program a tárlat megtekintése, ahol a népvándorlás korát idéző lószerszámokból és fegyverekből készült kiállítás látható.

A 15 hektáros területen magyar őshonos állatfajták élnek, emellett szabadon mozog a 12 speciálisan felkészített lovasíjász ló. A bivalyok, szürke marhák és mangalicák testközelbe jönnek, így lehetőség nyílik természetes környezetükben megismerni az őshonos magyar állatokkal.

A völgyben látható Mándoki Kongur István 170 éves muzeális értékű kazah jurtája, amelyben a látogatók tájékoztatót hallhatnak, és kérdezhetnek a honfoglaló magyarok életéről, szokásairól.

1990 óta a népszerűsítés és egyben a nevelés fontos módszere az élő történelem óra, amely az íjkészítést, valamint a népvándorlás kori harcmódot és életformát mutatja be, elsősorban iskoláskorúaknak. Az előzetesen bejelentkezett csoport programja a bemutató teremben kezdődik, majd a völgyben folytatódik. A harci bemutató a lovasíjászat legmagasabb szintjével ismerteti meg az idelátogatókat. Végül mindenki lóra ülhet egy körre a lovardában, majd gyakorolhatja az íjászatot a visszacsapó összetett íjjal. Ezt követően kerül sor egy beszélgetésre a jurtában, ahol az ősi életmód, a harcmódor és a gazdaság működése a téma. A teljes program időtartama két és fél óra (részletesen lásd 8.7. melléklet).

Az éves vezetői találkozón jó alkalom nyílik az értékelésre, a célok és feladatok közös elfogadására, új vezetők beiktatására. A vezetői találkozó célszerűségi szempontok miatt mindig kapcsolódik valamilyen más rendezvényhez.

Világtalálkozó megtartására évente sor kerül. Ekkor mintegy 50 ló és 200 lovasíjász népesíti be a völgyet. A hangulatot áthatja a „mi” tudat, amely sokkal nagyobb erő, mint az „én”, és ilyenkor a vezetők (kánok, törzsfők) is erőt merítenek a további otthoni munkához.

A közösségi önkéntes munka számos lehetősége adódik a lovasíjász közösségekben. A felvételi vizsga lényege is annak eldöntése, hogy a jelölt képes lesz-e teljes értékű tagként együttműködni társaival. Az önként, önzetlenül, önfeláldozóan végzett tevékenység a későbbi egyéni sikerek megalapozója lehet.

Tervezett intézkedések

- A Kassai-módszer terjesztése mellett folyamatosan fejleszteni szükséges a lovasíjász tudás egészét, beleértve a kapcsolódó szakterületeket (lovak képzése, hagyományok gyűjtése, kézműves technikák fejlesztése, történelem, jogi ismeretek stb.).
- Szoros kapcsolat kialakítása és fenntartása indokolt a lovasíjászattal kapcsolatba hozható intézményekkel, civil szervezetekkel (Néprajzi Múzeum, múzeumok, egyetemek, lovas szervezetek, hagyományőrző egyesületek stb.).
- A lehető legszélesebb palettán rendszeresen megjelenni tudományos igényű publikációkkal és ismeretterjesztő közleményekkel. Folyamatosan bevonni a médiát a népszerűsítésbe, az eredmények megismertetésébe.
- A nemzetközi kapcsolatok szorosabb ápolása, a világ lovasíjászainak támogatása, és a magyar lovasíjászok vezető szerepének megtartása.
- A lovasíjászat - mint összetett nevelési eszköz és sportlehetőség – elfogadtatása, megismertetése széles körben, a tudomány képviselőivel, a sportvezetéssel.

3. A program, illetve tevékenység eredménye, hatása

3.a. A program/tevékenység hozzájárulása az adott örökség-elem megőrzéséhez

(max. 500 szó)

A Kassai-módszer alkalmazásának eredményei

- Számos helyen alakulnak hazai és nemzetközi lovasíjász szervezetek, iskolák, amelyek biztosítják az egészséges versengést. Jelenleg 3 kánság és 11 törzs alkalmazza a módszert, és további 8 helyen folyik a szervezet kiépítése.
- A módszer terjedésével, az események (versenyek, nyílt napok) közzétételével széles körben megismerhetővé válik a lovasíjászat, ami kedvez további terjedésének. 1994-től rendszeresek a táborok, évente 2 nemzetközi találkozó (ebből 1 világtalálkozó) és 50 edzőtábor szerveződik, alkalmanként 5-10 résztvevővel. Ez azt jelenti, hogy eddig mintegy 500 fő kapott alaposabb kiképzést lovasíjászatból a Kassai-féle módszerrel.
- Fontos hozzájárulás a történelmi örökség iránti tudat erősítéséhez, az embert körülvevő természet védelméhez, megóvásához, a fizikai és lelki egészség fenntartásához.
- Magyarország lovasíjász nagyhatalommá vált, és ebben Kassai Lajos személyes versenyeredményei példaértékűek (lásd 8.11. melléklet).

A lovasíjászat Kassai-módszer szerinti fejlődés állomásai

- 1–100 pont teljesítése: a helyes íjász- és a helyes lovaglótechnika megtanulásának az ideje, az alapok lerakása. (Tanuló III. – Haladó I. szint)
- 100–200 pont közötti korszak olvasztótégelyben ötvöződik a lovaglás és az íjászat. (Haladó II. – Mester I. szint)
- 200–300 pont között kel életre a *kentaur*, azaz egyre többször jelenik meg az egység élménye, majd a lovasíjász lényének elválaszthatatlan részévé válik. (Mester I. – III. szint)
- 300 pont feletti tartomány a sas birodalma (a hun katonai elitet hívták *sas íjászoknak*): a szellem és a spiritualitás színtere, amikor az ember mélyen behatol a saját belső világának feltáratlan zugaiba. (Mester IV.-VI. szint)

(Megjegyzés: ez a felosztás lényegi, de nem a vizsgaszabályzat szerinti pontozás, mert abban további követelmények is szerepelnek.)

A módszer hozzájárulása a lovasíjászat, mint örökségelem megőrzéséhez

- A bemutatók, versenyek, nyílt napok és találkozók biztosítják, hogy új híveket szerezzenek a lovasíjászatnak, különösen a fiatalok köréből.
- A módszer lehetővé teszi a lovasíjászat fokozatos elsajátítását, magas szintű művelését. Rugalmas felépítése és alkalmazása, az önkéntesség elvének szigorú betartása biztosítja a kezdők számára is a sikerélményt.
- Többszörözi és elmélyíti az ismereteket azáltal, hogy egyfajta ismétlődést, lüktetést visz a találkozókba, ugyanakkor biztosítja az egyéni felkészülések magányát, bensőségességét.
- Folyamatos az ellenőrzés a színvonal megtartása érdekében, és az egész képzési rendszer fenntartja a mesterek irányító szerepét.
- Nyitottsága, más lovasíjász szervezetekkel és hagyományörzőkkel való jó együttműködése lehetővé teszi a kölcsönös tanulást, ugyanakkor fenntartja a versenyszellemet is, ami egészséges küzdelmet, megmérettetést eredményez a hazai és a világversenyeken.
- Rugalmas versenyszabályzata megkönnyíti a kezdő, vagy saját lóval nem rendelkező lovasíjászok bekapcsolódását, és mindenki számára költségkímélő megoldásokat alkalmaz azzal, hogy nem szükséges a távoli helyekről a lovakat mozgatni és elutazni.
- Komplex módon adja tovább az örökség-elem ismeretét, magában foglalja a technikai tudást, a történelmi kötődést és a természetismeretet (állatgondozást, felkészítést) is.

3.b. A program/tevékenység nemzeti és nemzetközi szintű modell értéke (max. 500 szó)

A módszer hatása

A Kassai-módszernek köszönhetően Magyarország ma nemzetközi lovasíjász központ. Nagyban hozzájárul ahhoz, hogy a világ megismerje a magyar kultúra keleti gyökereit. A keleti és a nyugati gondolkodásmód és szellemiség szerencsés találkozása, ötvöződése az egyik titka annak, hogy szerte a világon szívesen veszik át éppen ezt a módszert, és a XXI. századi ember számára is értékközvetítő és közösségmegtartó tud lenni a lovasíjászat, amely egyszerre tudomány, művészet és (hit)vallás.

A módszert a legkülönbözőbb, eredetileg lovasíjász népek is (mint a mongolok, a kínaiak, az indiánok) elsajátítják, de a nyugat-európai országokból is egyre fokozódó az érdeklődés. A többi kánság és törzs területén is hasonló a helyzet: mindenütt részei a helyi társadalmi életnek, népszerű bemutatókat, nyílt napokat, versenyeket szerveznek. A nemzetközi résztvevők kifejezett igénye, hogy minden évben legyen világtalálkozó.

A módszer mint modell

A Kassai-féle lovasíjász módszer komplex kultúra-teremtő és -fenntartó erő, az emberré nevelés egyik fontos eszköze és lehetősége. A jövő nem a teljesítménykényszer erőltetése, hanem a nevelés, az együttműködés és a képesség tétel, amit a kezdetektől biztosít a lovasíjászat Kassai-féle módszere. Amit a gyermeknek és a felnőttnek meg kell tanulnia, az az önkéntelen (énjéből, önmagából fakadó) természetesség. A lovasíjászat átélhető, közösségformáló és közösségmegtartó tevékenység. Önálló kulturális arculata alakult ki, amit a benne levők örökségnek érznek, olyannak, amely megőrzi, fejleszti, tovább élteni a közösségüket. A gyermek (vagy a kezdő lovasíjász) számára nem az információk feldolgozhatatlan tömege a fontos, hanem az élmény és az érzés, amely akkor keletkezik, amikor megérinti valami ennek a kornak a szellemiségéből. Ezért minden kétséget kizáróan modell értékű a rendszer.

A Kassai-féle módszer bárhol alkalmazható, ahol a pálya megépítésére elegendő a hely. 2012-ben a világbajnokság egyik versenyszáma a Kassai-féle versenypályán zajlott. A több mint két évtized alatt kialakult edzéselmélet és módszertan alapjául szolgál minden lovasíjászatot tanulónak. A pálya kialakítása nem igényel túl nagy költségeket, a versenyszabályok betartása is könnyen alkalmazhatóvá, megtanulhatóvá, tovább vihetővé teszi a módszert. A lovasíjászat 10-100 éves korig bármikor elkezdhető, és az emberi élet végső határáig fejleszthető. A versenyzés könnyen kivitelezhetővé válik azáltal, hogy a lovakat és a felszereléseket nem szükséges távoli versenypályákra szállítani, az eredmények mégis összevethetők.

A jelöléssel kapcsolatos adatok

4. Közösség részvétele a programban és hozzájárulása a jelöléshez

4.a. A közösségek, csoportok, illetve egyének részvétele a programban vagy tevékenységben

A „Kassai-féle lovasíjász módszer” kidolgozása és megvalósítása Kassai Lajos lovasíjásznak köszönhető. Elkötelezettsége, elszántsága a kezdetektől töretlen. A nyolcvanas évek közepétől íjkészítőként tevékenykedett, és eredményes volt a terepíjász szakágban. Cs. Sebestyén Károly és Dr. Fábrián Gyula munkássága alapján modern anyagok és technológiák felhasználásával elkészítette a honfoglalás kori magyar íjak legújabb kori változatait, és elsőként elkezdte a világon a sorozatgyártást is. Az általa alapított kisüzem ma is készíti a szükséges felszereléseket.

A nyolcvanas évek végén kidolgozta a lovasíjászat versenyszabály-rendszerét, majd a kilencvenes évek elejétől a lovasíjászatot mint új sportágat kezdte el terjeszteni először Magyarországon, majd Európában, az USA-ban és Kanadában. Megismerkedett a Zen íjászattal Japánban (Kamakura), majd Kínába, a Shaolin-kolostorba is elutazott. Megírta *Lovasíjászat* című könyvét, amelynek azóta megjelent az angol és a német fordítása is (lásd 5.a. Dokumentáció).

Az egyéni próbálkozásoktól hamar eljutott a közösségformálás szükségességéig. A Kassai-völgy egy élhető sziget jelent az erkölcsileg, gazdaságilag, politikailag nehéz helyzetben levő világban. Igazi közösség áll az eredmények mögött, hiszen a lovak felkészítése és szállítása, a felszerelések, a kellékek biztosítása komoly logisztikai csapatmunkát is jelent.

Jelenleg a világ 16 országában tanítja a lovasíjászatot Kassai Lajos, és 2006 óta minden év július első hetében világtalálkozót rendez a kaposmérői lovasíjász központban, melynek egyre nagyobb a hazai és nemzetközi sikere.

A helyi önkormányzatok (Kaposmérő és Kaposvár) elismeréssel, örömmel és büszkeséggel tekintenek munkásságára, és lehetőségük szerint támogatják.

2011-ben a Testnevelési Egyetem elfogadta a Kassai Lajos által kidolgozott gyakorlati oktatást, és elindította a lovasíjász-edző képzést. A világon elsőként Magyarországon lehet lovasíjászból diplomát szerezni.

A lovasíjász közösségek a fent kifejtett módon, szervezett keretek között vesznek részt a program megvalósításában, terjesztésében.

A *Lovasíjászat* című könyv a negyedik kiadását érte meg Magyarországon.

Ebben így írja le **ars poeticáját**, amely jól tükrözi felfogását és elkötelezettségét:

„Alapvetően két embertípus van, a kérdés embere és a felelet embere. A kérdés embere az állandóan kutató, tapasztalni, megismerni akaró ember. A felelet embere pedig azt mondja, vallása már mindenre megadta a választ, és visszavonul a hitének megfelelő rítusokba. Az én életem mintha mindkettőt tartalmazná. Én mindent ki akartam próbálni, és azt mondtam, csak az ostobák akarnak a mások kárán tanulni, és nincs fontosabb az egyéni tapasztalásnál. A tudás az egyedüli kincsünk, amit nem vehetnek el tőlünk, és egyben a legarisztokratikusabb dolog is a világon. Most, hogy elértem életem delét, egy napfényes tisztásra jutottam, magam mögött hagyva a kérdések és a vágyak kínzó dzsungelét. Sokkal több az elfogadás, mint a változtatni akarás bennem. A lovasíjászat, ami egykor táltos lovon repített térben és időben, ma már egyre inkább egy rítus számomra, keretet adva hétköznapjaimnak, életemnek. Egyszerre jelenti számomra a tudományt, a művészetet és a vallást. Megpróbáltam a józanészre támaszkodva a lehető legtöbbet megtudni erről a tevékenységről, majd képességeimhez mérten művészien bemutatni, és mire eljutottam idáig, azt vettem észre, hogy hitemmé vált.”

4.b. Szabad elhatározáson, előzetes és megfelelő tájékoztatáson alapuló beleegyezés

A jelölés benyújtásának kezdeményezését a Rendőrtábornoki Egyesület 2011. október 8-ai látogatása indította el. Az Egyesület tagjai – megtekintve a bemutatót, a nemzetközi versenyt, és meghallgatva a tájékoztatót – arra az elhatározásra jutottak, hogy felkarolják a lovasíjászat Kassai-féle módszerének terjesztését. Határozatukkal Kopasz Árpádot, az egyesület tagját és Pócs Margitot, a Magyar Kultúra Lovagját bízták meg, hogy kezdeményezzék a nemzeti jegyzékre jelölést.

A jelölés benyújtását az érintett közösségek és egyének szabad elhatározása előzte meg. A benyújtás előtt 2012. április 7-én a Kassai völgyben rendezett nyílt nap, felvételi és vizsga alkalmával az érintett közösségek jelen levő képviselői teljes körű tájékoztatást kaptak. A jelölési szándékot aláírásukkal is megerősítették. A jelölés beadása előtt írásos formában külön is a kánságoktól és törzsektől nyilatkozatot küldtek. A 8.9. melléklet tartalmazza ennek bizonyítását.

A jelölés elkészítésében tanácsadóként részt vett Kapitány Orsolya a Szellemi Kulturális Örökség Igazgatóság Somogy megyei múzeumi referense. Kopasz Árpád és Varga Kristina, a Lovasíjász Iskola munkatársa Kassai Lajossal együttműködve készítették el az anyagot és koordinálták a felterjesztést. 2012. június 8-án, június 28-án, július 10-én, majd július 26-án egyeztető megbeszélést tartottak a jelölési adatlap tartalmi kérdéseiről. A június 8-i megbeszélésen részt vett dr. Csonka-Takács Eszter, a Szellemi Kulturális Örökség Igazgatóság vezetője, amelyen Kassai Lajos közreműködésével beszéltek meg a jelölés folyamatát, a jelölés koncepcióját, és a szövegre vonatkozó egyeztetést tartottak.

5. Dokumentáció

5.a. Csatolt dokumentumok:

Fényképek:	36 db
Film:	26 perc
Térképek:	4 db
Könyv:	4 db

5.b. Szerzői jogokról való lemondás

A szerzői jogokról való lemondást tartalmazó igazolásokat a 8.10. melléklet tartalmazza.

5.c. További források listája (max. 1 oldal)

Könyvek:

- Kassai Lajos: Lovasíjászat. (Dee-Sign Kiadó, Budapest 2001., 169 oldal.)
- Kassai Lajos: Bogenschiesen vom Pferd. (Püski kiadó 2002., 171 oldal.)
- Kassai Lajos: Horseback Archery. (Püski kiadó 2002., 153 oldal.)
- Benkei Ildikó: A Völgy lovasa, Kassai Lajos lovasíjással beszélget Benkei Ildikó. (Kairosz kiadó 2012., 83 oldal.)
- Kelemen Zsolt: Hun-Magyar harcművészet, Az íjászat hagyományos módszere. (Lovasíjász Hagyományörző Egyesület, 2011., 448 oldal.)
- Dr. Gubacsi Attila-Barta Balázs: 21 szamuráj, Beszélgetések Magyarország vezető harcművészeivel. (Axel Média 2009., 328 oldal.)
- Gubcsi Anikó: A lét lámpásai. (Magyar Könyvklub 2005., 308 oldal.)
- Kertai Zalán, Kárpáti Gábor Csaba: Hunok-Magyarok, Rokon népeink harci kultúrája, (Hun-idea 2004 (1. kiadás), 148 oldal.)
- John Man: Attila, a barbár király. (General Press Kiadó, Bp., 2011., 352 oldal.)
- David Gray: Mounted Archery in the Americas. (Lukas Novotny, 2006., 289 oldal.)
- Terry Jones, Alan Ereira: Barbarians. (BBC Books, 2006., Book and DVD. 288 oldal.)
- John Man: Attila the Hun (Bantam kiadó 2006., 398 oldal.)

Szakmai folyóiratok, egyéb újságok:

- 2012. február, World Horsemanship Magazin, China - Kassai Lajos The Huns Warrior Knight Through the Time and Space.
- 2011. március, Lovas Nemzet, Dallos Beáta, – Nomád élettől a vonalkódig.
- 2010. október, Equus, Kassai Lajos –Magyar, Nemes utódja a Lovas Versenyzésnek, Japán.
- 2007. február, Lovas Élet, Kassai Lajos - A lovasíjász-ló képzésről.
- 2004. október, Búvópatak, Turbéki Bernadett - Patadobogás, porfelhő, süvítő nyíl.
- 2001. május 07. Somogyi Hírlap, Varga Ottó - Sziú indiánok a magyar íjjal.
- 1992. június 09. Szabad Föld. Vass István Zoltán - Kassai, a lovasíjász.

- 1991. december 01. Új vasárnapi dunántúli napló. Kálmándy Ferenc - Lovasíjász Kaposmérőn.
- 1991. november 30. Hajdú – Bihari Napló.
- 1990. október 30. Kurir. Balogh P. Ferenc - Kassai, a profi.
- 1990. április 29. Somogyi Néplap. Varga Ottó - Magyar íj japán kézben.
- 1989. december 20. Magyar mezőgazdaság. V.S. - A somogyi íjkészítő mester.
- 1989. június 05. Népsport. Szilasi Mihály - Az egyetlen íjkészítő monológja.
- 1988. szeptember 15. Somogyi Néplap. Széki Éva - Íjak varázsában – Honfoglaláskori fegyvert is rekonstruált.

Honlapok:

A Kassai Lovas Iskolához tartozó csoportok:

www.kassai-lovasijaszat.hu; www.lovasijaszt.hu; www.kunlovas.uw.hu;
www.solyomvolgylovasijaszat.hu; www.debrecenilovasijaszat.hu; www.lovasijaszt.sk;
www.vermes.sk ; <http://horsebackarcheryusa.com/index.html> ; www.horsebackarchery.net;
www.horsebackarchery.ca;

Más közösségek honlapjai:

<http://lovasijaszt.lap.hu/>;

Néhány You Tube-ról letölthető kisfilm:

http://www.youtube.com/watch?v=og_XwyKdqs&feature=related Kassai Lajos (1993-ban)
<http://www.youtube.com/watch?v=QCP6xA5B76E&feature=related> Kassai Tanoda 1. rész
<http://www.youtube.com/watch?v=m4YtR3kYidI&feature=related> Kassai Tanoda 2.rész
<http://www.youtube.com/watch?v=0qQ0R07IdE0&feature=related> Kassai Lajos HungarIQ
<http://www.youtube.com/watch?v=6vCSkiNJwXA&feature=related> Lajos Kassai Open Day
<http://www.youtube.com/watch?v=PPkNmR-zJA&feature=related> Kassai Lajos - Arcélek

7. Aláírás a jelölést benyújtó nevében

Kassai Lajos
az egyesület elnöke

8. Melléklek:

- 8.1. Szervezet, érintett közösségek (kánások, törzsek neve, elérhetőségek)
- 8.2. Kassai Lovasíjász Iskola fogalomrendszere és működési alapelvei
- 8.3. Lovasíjász pálya rajza
- 8.4. Felvételi rend
- 8.5. Versenyszabályzat
- 8.6. Vizsgaszabályzat
- 8.7. Az élő történelem órák rendje
- 8.8. Edzések, táborok rendje
- 8.9. Beleegyező nyilatkozatok
- 8.10. Lemondás a szerzői jogokról
- 8.11. Kassai Lajos eredményei